روزنامه شرق

یکشنبه ۲۵ دی ۱۳۹۰ • ۲۱صفر ۱۴۳۳ • ۱۵ ژانویه ۲۰۱۲ • سال نهم

شماره پیاپی ۱۴۴۲ • شماره ۵۱۸ دوره جدید • ۲۰صفحه • ۶۰۰ تومان

خطیبی: چراغ سبز نشان دهید؛ مقصرید

اخطار نفتی ایران به همسایگان جنوبی

گروه اقتصاد: نماینده ایران در اوپک در گفت‌وگو با شرق به خبر جایگزینی نفت همسایگان جنوبی در صورت تحریم ایران واکنش مهمی نشان داد: «اگر کشورهای نفتی حاشیه خلیج‌فارس، برای جایگزینی نفت ایران چراغ سبز نشان دهند، هر اتفاقی که بیفتد این کشورها عاملان اصلی هستند...

صفحه ۴

خطاب به کشورهای عربی

امیر قطر خواستار اعزام نیرو به سوریه شد

گروه جهان: امیر قطر از کشورهای عربی خواست که برای آنچه که متوقف کردن سرکوب غیرنظامیان در سوریه می‌خواند، به این کشور نیرو اعزام کنند. به گزارش بی.بی.سی، شیخ حمد بن خلیفه آل‌ثانی، امیر قطر در برنامه تلویزیونی ۶۰ دقیقه «سی.بی.اس» گفت: «باید با اعزام نیرو، کشتار...

صفحه ۶

تجسمی

گفت‌وگوی «شرق» با محمود فرشچیان

■ نگاه جهانی به هنر ایران سیاسی شده است

صفحه ۹

رسانه‌های غربی اعلام کردند

نامه اوباما به مقام معظم رهبری

■ نامه رییس‌جمهور آمریکا نگرانی او از بسته شدن احتمالی تنگه هرمز را بازتاب می‌دهد

گروه سیاسی، سروش فرهادیان: «هرمز» به انتظار سرنوشتش نشسته؛ بازباز یا بسته‌بسته. میانه هم ندارد؛ نه نیمه باز، نه نیمه بسته. یک‌سو آرامش است و عبور بی‌دردسر نفت و قیمت‌های کنترل شده و لب خندان غرب؛ سوی دیگر، درگیری است و آتش و اسلحه‌های فشنگ‌گذاری شده و پرش قیمت نفت. انگار این تنگه از صدر اخبار بودن خوشش می‌آید؛ وگرنه به خودش استراحتی می‌داد. یک ماه است که از ایران اصرار که اگر غرب نفتش را تحریم کند تنگه را می‌بندد و از غرب انکار که نمی‌گذارد سر و ته این تنگه به هم بیاید. کار حتی به رجزخوانی‌های نظامیان هم کشید. یکی گفت بستن تنگه مثل آب خوردن است و آن یکی جواب داد که بازکردنش بیشتر به آب خوردن می‌ماند. لابد ضربان قلب اغلب دیپلمات‌ها هم هی بالا و پایین می‌شده و به تپش قلب گرفتار شدند. پسر ایرانی مدام در حال سرک کشیدن به رسانه‌هاست. به کم‌تر از «تیتر اصلی» هم قانع نیست. این هم شاید از جاه‌طلبی «هرمز» باشد. وگرنه چرا خلیج خوک‌ها، تنگه مالاگا و دانمارک هر روز پایشان را به فرکانس‌های رادیویی، تصویرهای تلویزیونی، صفحه‌های سایت‌ها و تیتر یک روزنامه‌ها نمی‌کشانند. سرنوشت محتوم تنگه هرمز همین است؛ ایستاده بر موج خبر. چند نفر یادشان هست آخرین نامه برای فلان دریا را چه کسی به چه کسی ارسال کرده و چه نوشته؟ نهایتا اداره محیط زیست دانمارک به اداره شیلات یا سازمان آب و فاضلاب نامه داده که لطفا اینجا زباله نریزید و حقوق ماهی‌ها را رعایت کنید. نه اینکه یک دو جین از مسوولان بلندپایه کشورهای تاثیرگذار تند و تند با صدای از هیجان گر گرفته از باز ماندن این تنگه سخن بگویند. هرمز اما حسابش جداست؛ جدای جدا. میلیون‌ها سال پیش گسل‌های زمین چرخیدند و چرخیدند تا از زمان تهیه نخستین نقشه‌های دریایی، هرمز دروازه‌ای نام‌دار باشد برای خودش. انصافا سوخت‌های فسیلی میلیون‌ها سال انباشته شده و موقعیت این تنگه خوب هم به هم می‌آیند؛ برازنده برازنده. مخزن‌های پر نفت و تنگه تنگ. پسر ایرانی هم نشسته بر دامان مادرش نفت، چشم سفیدی می‌کند. خون به صورت‌ها می‌آورد و بغض به گلوها.

ادامه در صفحه ۲

«علی لاریجانی» در راس هیات اعزامی ایران با مقامات ترکیه از جمله «عبدالله گل»، مذاکره کرد. عکس: Getty Images

فرستاده تهران از پذیرش میزبانی هسته‌ای «آنکارا» خبر داد

ایران و ۱+۵ یک گام تا میز مذاکره

گروه سیاسی، مجتبی فتحی: بوی گشایش نسبی از اوضاع مباحث هسته‌ای ایران به مشام می‌رسد، بهبودی که در دو بعد فنی و سیاسی قرار است حاصل شود؛ آنچنان که از یک سو هیات عالی رتبه و بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در حال جمع کردن چمدان‌های خود برای سفر به تهران شده‌اند تا با آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای پاسخگویی به اتهام وجود ابعاد نظامی در برنامه هسته‌ای خود باب مذاکرات فنی ایران با آژانس را باز کنند و از سوی دیگر استانبول آماده میزبانی از مذاکرات سیاسی ایران با گروه ۱+۵ می‌شود. براساس آنچه خبرگزاری‌های خارجی اعلام کردند سرانجام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پذیرفت تا هیاتی عالی‌رتبه را برای ازسرگیری مذاکرات به ایران اعزام کند. درخواستی که پیش از این دو بار به طور رسمی مطرح‌شده بود و اما هر بار به انجام نرسید. از اوایل پاییز و همزمان با برگزاری نشست فصلی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با محوریت بررسی پرونده هسته‌ای ایران بود که روند مذاکرات فنی تهران و آژانس با اعتراض جمهوری اسلامی برای مدتی متوقف شد. اعتراض جمهوری اسلامی ایران به گزارشی بود که به قلم یوکیا آمانو، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نگاشته شد؛ گزارشی که از دو منظر شکل و محتوا متفاوت و در نوع خود بی‌سابقه بود. از منظر شکل به آن دلیل این گزارش متفاوت بود که برای نخستین بار گزارش آژانس درباره برنامه هسته‌ای ایران، به یک ضمیمه مهم‌تر از متن الصاق شده بود و تفاوت گزارش از منظر محتوا نیز از آن روی بود که آژانس این بار به صراحت مدعی وجود ابعاد احتمالی نظامی در این برنامه می‌شد. با این حال همزمان با گسترش رایزنی‌های بین‌المللی به منظور متقاعد کردن جمهوری اسلامی ایران برای توقف برنامه هسته‌ای خود تهران تحرک دوچندانی را برای آغاز مذاکرات فنی با آژانس در دستور کار قرار داد و طی دو نامه از سوی نماینده دایم ایران در آژانس به یوکیا آمانو درخواست کرد تا با اعزام هیاتی از بازرسان این نهاد بین‌المللی به ایران تا اواخر ژانویه موافقت کند. با این حال آژانس، حضور بازرسان و هیات عالی‌رتبه این نهاد بین‌المللی به تهران را منوط به ثمربخش بودن این سفر و آمادگی جمهوری اسلامی برای پاسخگویی به تمامی سوالات و ابهامات حول محور برنامه هسته‌ای خود کرده بود.

> نکته
>
> چراغ سبز تهران برای پاسخگویی به سوالات آژانس به زمینه‌ساز رفع‌موانع برای سفر هیات آژانس تبدیل شده است. در همین زمینه نماینده دایم ایران در آژانس اعلام کرد این بار ایران آمادگی دارد تا به همه سوالات آژانس پاسخ دهد

به گزارش خبرگزاری فرانسه، هیات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز ۲۸ ژانویه (هشتم بهمن) برای حل نگرانی‌ها درباره برنامه هسته‌ای ایران به تهران سفر خواهد کرد. هیاتی که هرمان ناکارتس بلژیکی معاون امور پادمان‌های آژانس ریاست آن را بر عهده خواهد داشت و رافائل گروسی، آرژانتینی مرد شماره ۲ آژانس و پری لین جانسون آمریکایی، رییس دفتر یوکیا آمانو (مدیرکل آژانس) که مقام ارشد حقوقی این نهاد بین‌المللی محسوب می‌شود، او را همراهی خواهند کرد.

ادامه در صفحه ۲

دلال‌ها پای میز محاکمه می‌روند

دارندگان ارز بدون فاکتور بازداشت می‌شوند

گروه اقتصاد: دلال‌های چهارراه استانبول و خیابان منوچهری یکی، دو هفته‌ای است که به جرم ایجاد اخلال در نحوه قیمت‌گذاری بانک مرکزی از معامله و خرید و فروش منع شده‌اند هرچند این موضوع هرگز به معنای تخته شدن درهای بازار سیاه نیست. از روزی که خرید و فروش خیابانی قدغن شد و فروشندگان دوره‌گرد از خیابان‌های اصلی به کوچه پس کوچه‌ها رفتند، دلار و هر نوع ارز دیگری هم حکم کالای قاچاق گرفت، همین موضوع هم باعث شد معامله ارز مشکل شود هر چند این ممنوعیت نتوانست قیمت‌ها را به مرزهای قبلی بازگرداند. اما با این وجود ظاهرا متولیان به این نتیجه قطعی رسیده‌اند که تنها راه خروج از بن‌بست و حتی متقاعد کردن صرافی‌های مجاز برای فروش به قیمت‌های مصوب جمع‌آوری دلال‌ها و برخورد شدید و حتی قضایی با آنهاست. با توجه به همین موضوع هم رییس دستگاه قضا در جلسه مسوولان عالی قضایی با تاکید بر اینکه وضعیت نظام اقتصادی و به‌ویژه بازار طلا و ارز باید در دو محور تدبیر و برخورد ساماندهی شود، از قوه مجریه خواست اخلالگران نظام اقتصادی و بازار ارز و سکه کشور را برای برخورد قانونی به دستگاه قضایی معرفی کند. او گفت: «گرچه ما از دستگاه‌های اجرایی و امنیتی نیز می‌خواهیم که در اسرع وقت سودجویان و دلالان مخل در نظام اقتصادی را به قوه قضاییه معرفی کنند.» رییس قوه قضاییه از آمادگی دستگاه قضایی برای برخورد جدی و سریع با اخلالگران نظام اقتصادی کشور برحسب وظایف قانونی دستگاه قضایی خبر داد و با اعلام اینکه «گرچه دولت تمام تلاش‌های خود را برای ایجاد ثبات در بازار اقتصادی انجام می‌دهد»، گفت: «معیشت و رفاه مردم مساله مهمی است که نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن عبور کرد و اجازه داد که دلالانی به طمع سودهای کلان به وضعیت نظام اقتصادی دامن بزنند و دولت نیز باید با تدبیر در ایجاد ثبات بازار اقتصادی اقدام کند و با برخورد قاطع با افراد سودجو به این وضعیت سر و سامان بدهد.» آیت‌الله آملی‌لاریجانی با اشاره به اینکه دست داشتن مخالفان نظام جمهوری اسلامی در ایجاد تلاطم در نظام اقتصادی احتمال معقولی است، گفت: «اخلال در نظام اقتصادی کشور جرمی است که ضرورت برخورد قاطع‌تری را می‌طلبد و ما اجازه نمی‌دهیم که عده‌ای برای ایجاد ناامیدی در مردم به ایجاد تلاطم و بی‌ثباتی در نظام اقتصادی کشور بپردازند تا زندگی و معیشت مردم را تحت‌الشعاع خود قرار دهند و در مسیر سرمایه‌گذاری سالم و معقول و مشروع هم سنگ‌اندازی کنند.» او تاکید کرد: «با متخلفان در این خصوص خارج از نوبت قضایی برخورد خواهد شد.» در ادامه همین برخورد شدید هم معاون نظارتی بانک مرکزی از ممنوع شدن خرید و فروش خارج از چارچوب ارز، جمع‌آوری دلالان خیابانی و افرادی که ارز بدون فاکتور داشته باشند از امروز خبر داد و گفت: «نرخ‌های جدید سود بانکی پس از بازگشت رییس‌جمهور از سفر ابلاغ می‌شود.» ابراهیم درویشی، از ممنوع شدن خرید و فروش ارز در بازار خبر داد و اظهار داشت: «هر کس از این پس ارز نیاز داشته باشد باید از طریق سیستم بانکی اقدام کند البته علاوه بر سیستم بانکی صرافی‌های مجاز نیز می‌توانند به متقاضیان ارز بفروشند.»

> نکته
>
> رییس قوه قضاییه: از دستگاه‌های اجرایی و امنیتی می‌خواهیم که در اسرع وقت دلالان مخل در نظام اقتصادی را به قوه قضاییه معرفی کنند با متخلفان خارج از نوبت قضایی برخورد خواهد شد

ادامه در صفحه ۴

تیترها

پاسخ سردار علایی به منتقدان

صفحه ۳

«ندا شهسواری» اولین دختر پینگ‌پنگ‌باز المپیکی:

خدا کند تا المپیک بدون حاشیه تمرین کنم

صفحه ۱۶

در صفحات

شیفته
کارتون حسن کریم‌زاده /صفحه آخر

«سنجری» فراتر از یک رهبر ارکستر
گفت‌وگو با امیراشرف آریانپور /صفحه۱۱

واکنش به یک اختلاف‌نظر
ماهایا پطروسیان /صفحه ۱۵

سرنوشت منزل و خیابان «بهزاد»
کیومرث مسعودی /صفحه آخر

حرف اول

پیام سخنرانی اسد

محمدعلی سبحانی

سخنرانی بشار اسد در روز سه‌شنبه بیستم دی که برای چهارمین بار پس از شروع اعتراضات ایراد شد بسیار شدیداللحن بود. او نه تنها از فرصتی که با حضور تعدادی از ناظران اتحادیه عرب برای سوریه به‌وجود آمده بود استقبال نکرد بلکه با لحنی تند اتحادیه عرب را به باد حمله گرفت و از زاویه خود برای میانجی‌های جهان عرب به تحلیل تحولات داخلی و خارجی سوریه پرداخت. بشار مجددا همه مشکلات داخلی سوریه را به خارج نسبت داد و تاکید کرد فقط به دلیل اینکه سوریه در مقابل اسراییل مقاومت کرده، توطئه‌گران از خارج از سوریه به ناآرامی در سوریه دامن می‌زنند، هرچند آقای بشار اسد قول‌های اصلاحات را تکرار کرد؛ قول‌هایی شبیه مطالب سخنرانی‌های قبلی که مورد توجه معترضان و اتحادیه عرب و قدرت‌های بین‌المللی قرار نگرفت. اکثر معترضان سخنرانی بشار را نشان دادن «مشت آهنین» ارزیابی کردند. تظاهرات علیه این سخنرانی در شهرهای مختلف در کنار اظهارنظرهای سران مخالفان نشان می‌دهد که این سخنرانی نقطه امید جدی را در داخل سوریه و در میان معترضان به وجود نیاورده است. از طرفی هرچند فرصت حضور ناظران اتحادیه عرب دو هفته دیگر ادامه خواهد داشت اما برخی از ناظران با انتقاد از رفتار حکومت سوریه، ماموریت خود را نیمه‌تمام گذاشته‌اند و رفتار دولت سوریه با معترضان را محکوم و از عدم پایبندی سوریه به اجرای توافقنامه با اتحادیه عرب هم انتقاد کرده‌اند، سوریه متعهد شده بود که زندانیان سیاسی را آزاد و نیروهای نظامی و ارتش را از شهرها خارج کند و رسانه‌های مستقل را آزاد گذارد تا گزارش‌های مستقل تهیه و مخابره کنند. دولت همچنین تعهد داده بود اجازه دهد مردم معترض بدون فشار نیروهای امنیتی تظاهرات کنند اما تا این لحظه که بیش از دو هفته از ورود ناظران گذشته است بندهای اصلی و چهارگانه توافقنامه با اتحادیه عرب توسط سوریه اجرا نشده است و برخی ارزیابی‌ها حاکی از این است که سخنرانی روز سه‌شنبه بشار اسد، تیر خلاص وی به توافقنامه با اتحادیه عرب بوده است.

ادامه در صفحه ۶

سرمقاله

تدبیر لازم اما ناکافی

احمد حاتم‌یزدی*

سیاست تغییر وضعیت بحرانی در بازار ارز تنها با افزایش سود بانکی ساده‌اندیشی است. عوامل متعددی مستقیما موجبات گرایش شدید بازار به خرید ارز و افزایش تقاضا را فراهم آورده‌اند که بعضا از اهمیت بیشتری برخوردارند:

۱- بی‌ثباتی در مقررات ارزی کشور موجبات کاهش اعتماد عمومی را فراهم آورده است. بارزترین آنها عدم پرداخت ارز به صاحبان حساب‌های ارزی نزد بانک‌هاست که باعث می‌شود موسسات دولتی و خصوصی به ناچار درآمدهای ارزی خود را در خارج از کشور نگه‌دارند و در نتیجه بازار ارز داخل دچار مضیقه بیشتر و تمایل به خروج سرمایه از کشور می‌شود. خلف وعده بانک‌ها در برابر خریداران اوراق مشارکت ارزی را می‌توان به‌عنوان نمونه بارز دیگر نام برد. صدور اوراق برای سرمایه‌گذاری در میادین نفت و گاز در ابتدا امیدهای زیادی به بار آورد. وقتی دولت‌ها، بانک‌ها و شرکت‌های نفتی خارجی و سایر فعالان دنیای سرمایه‌داری متفق شدند تا از ورود منابع و امکانات جهانی به بخش استراتژیک اقتصاد ایران یعنی صنعت نفت و گاز جلوگیری کنند، طرح خرید اوراق مشارکت ارزی توسط اشخاص و شرکت‌های ایرانی خارج و داخل کشور به‌مثابه پاسخ مناسب هرچند محدود به موضع‌گیری متفرعانه غربی‌ها بود. این طرح تجربه صدور اوراق قرضه ملی توسط دولت دکتر مصدق در شرایط مشابه تحریم نفتی را تداعی می‌کرد. به‌نظر می‌رسید این بار با صدور اوراق مشارکت ارزی به‌جای ریالی گام بلندتری برداشته‌ایم. متاسفانه با عدم شفافیت و عدم رعایت شرایط و مقررات اعلام‌شده از سوی ناشران آن اوراق مانع استفاده مجدد از این طرح شد. برای موسسات مالی و بانکی هیچ سرمایه‌ای بزرگ‌تر، مهم‌تر و موثرتر از «اعتماد عمومی نیست». اگر «اعتماد عمومی» استمرار یابد. مردم با آرامش و اطمینان خاطر وجوه ارزی و ریالی خود را نزد بانک‌ها می‌سپارند بدون مطالبه هیچ وثیقه یا شرطی! صرفا در برابر دریافت رسید یا فرم کاغذی مردم تمام سرمایه، پس‌انداز عمر خود، خانواده یا شرکت‌شان را بی‌دریغ در اختیار می‌گذارند. اگر این اعتماد عمومی سلب شود نه‌تنها موجودی ارزی از سیستم بانکی و کشور خارج می‌شود بلکه خانواده اقدام به تبدیل نقدینگی و سایر دارایی‌های خود به ارز، طلا، ملک و امثال آن می‌کنند.

۲- گسترش تحریم‌ها علیه موسسات مالی ایرانی و بسته شدن کانال‌های کم‌شمار باقی‌مانده انتقال ارز برای واردات کالا و خدمات، موجب هراس فعالان اقتصادی در بازار ارز شده است. معدود دولت‌هایی هستند که هنوز به یکی، دو بانک در کشورشان اجازه می‌دهند به معاملات ارزی با ایران بپردازند اما مقررات جدیدی که از طرف همین چند دولت وضع می‌شود هر روز دایره عمل آنها را برای کار با ایران تنگ‌تر می‌کند. در نتیجه میدان عمل برای صادرکنندگان و واردکنندگان تنگ‌تر می‌شود و میزان ریسک فعالیت آنان افزایش می‌یابد.

۳- تورم در ایران عمدتا ناشی از افزایش نقدینگی هنگفتی است که از بانک مرکزی سرازیر می‌شود و مانند سیلی آحاد جامعه اقتصادی کشور را در هم می‌نوردد. تورم، مردمی را که با درآمد ثابت امرار معاش می‌کنند گرفتار فقر و تنگدستی کرده و قدرت خریدشان را کاهش می‌دهد و دلال‌ها، تاجران و صنعتگران را به رانت‌خواری می‌کشاند. آنها که بدهی بانکی دارند از تاخیر در پرداخت دین خود منفعت می‌برند.

ادامه در صفحه ۴

محمود محجوب در آستانه شد

همسر و پدری که عشق و صداقت و مهر را بر ایمان، به یادگار گذاشت.
مراسم یادبود آن مرحوم روز یکشنبه ۲۵ دی‌ماه
در مسجد حجت‌ابن‌الحسن عسگری واقع در خیابان سهروردی
از ساعت ۱۳:۳۰ الی ۱۵ برگزار می‌شود.

همسر: لیلی (عذرا) دژم‌تباه دختران: نلی، نیکی، نازلی
دامادها: کامران مایلی‌کهن، ناصر تیمورپور، عبدالرضا یغمایی
و خانواده‌های وابسته

عزیز ما دغدغه‌اش انسان‌های دردمند بود. از دوستان و عزیزانی که در نظر دارند با ارسال تاج‌گل در غم ما شریک باشند، تقاضا می‌کنیم در صورت تمایل هزینه موردنظر را به شماره حساب ۰۱۰۴۶۶۰۹۱۲۰۰۵ بانک ملی موسسه خیریه بهنام دهش‌پور واریز فرمایند.

خانواده گرامی محجوب

درگذشت محمود محجوب، از پیشکسوتان مطبوعات را تسلیت عرض کرده؛ آمرزش آن مرحوم و بقای عمر بازماندگان را از درگاه خداوند منان خواستاریم.

روزنامه شرق

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق
تلفنی آگهی می‌پذیرد
۸۸۶۵۸۵۷۵
۸۸۵۲۴۹۷۴
۸۸۵۲۴۹۷۳
۸۸۷۵۲۱۵۹